

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. kovo 3 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2018/0331(COD)

14308/20
ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMO PROJEKTAS

Dalykas: Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ dėl teroristinio turinio sklaidos internete klausimo sprendimo
– Tarybos motyvų pareiškimo projektas

I. IVADAS

1. 2018 m. rugsėjo 12 d. Komisija pateikė Tarybai ir Europos Parlamentui pirmiau nurodytą pasiūlymą¹ dėl reglamento dėl teroristinio turinio sklaidos internete prevencijos. Pasiūlymo teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnis [Teisės aktų suderinimas] ir jam yra taikoma įprasta teisėkūros procedūra.
2. Su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu (EESRK) Taryba konsultavosi 2018 m. spalio 24 d. laišku, jis pateikė savo nuomonę apie pasiūlymą 2018 m. gruodžio 12 d.² per gruodžio mėn. plenarinį posėdį.
3. 2018 m. gruodžio 6 d. Taryba susitarė dėl bendro požiūrio³ dėl teroristinio turinio internete, kuriuo suteikiami įgaliojimai vesti derybas su Europos Parlamentu pagal įprastą teisėkūros procedūrą.
4. 2019 m. vasario 12 d. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas Europos Parlamentui, Komisijai ir Tarybai nusiuntė formalias pastabas dėl reglamento projekto⁴. Tą pačią dieną Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, atsakydama į 2019 m. vasario 6 d. gautą Europos Parlamento prašymą, pateikė nuomonę dėl pasiūlymo⁵.
5. 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamentas per pirmąjį svarstymą priėmė poziciją⁶ dėl Komisijos pasiūlymo, įskaitant 155 Komisijos pasiūlymo pakeitimus, 308 nariams balsavus už, 204 – prieš ir 70 susilaikius.

¹ Dok. 12129/18 + ADD 1–3.

² OL C 110, 2019 3 22, p. 67 (dok. 15729/19).

³ Dok. 15336/18.

⁴ Ref. 2018-0822 D2545 (WK 9232/2019).

⁵ FRA nuomonė 2/2019 (WK 9235/2019).

⁶ Žr. dok. 8663/19 (GIP 2 (tarpinstituciniai ryšiai) informacinis pranešimas Nuolatinųjų atstovų komitetui, kuriame pristatomi pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai). Parlamento įgaliojimai patvirtinti 2019 m. spalio 10–11 d. plenariniame posėdyje.

6. Taryba ir Europos Parlamentas pradėjo derybas 2019 m. spalio mėn., kad pasiektų išankstinį susitarimą per antrąjį svarstymą. Derybos buvo sėkmingai užbaigtos 2020 m. gruodžio 10 d. – tą dieną Europos Parlamentas ir Taryba pasiekė preliminarų susitarimą dėl kompromisinio teksto.
7. 2020 m. gruodžio 16 d. Nuolatinių atstovų komitetas (COREPER II) išnagrinėjo ir preliminariai patvirtino galutinį kompromisinį tekstą, kuriame atsižvelgiama į su Europos Parlamentu pasiektą susitarimą⁷.
8. 2021 m. sausio 11 d. kompromisą patvirtino Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas (LIBE). Sausio 13 d. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkas laišku informavo Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER II) pirmininką, kad jei Taryba Europos Parlamentui oficialiai perduotų savo poziciją, kurios teksto redakcija atitiktų minėto laiško priede išdėstytą teksto redakciją, jis rekomenduotų plenariniame posėdyje per antrąjį svarstymą Europos Parlamente pritarti Tarybos pozicijai be pakeitimų, laikantis išlygos, kad tekstus dar peržiūrės teisininkai lingvistai⁸.

⁷ Dok. 12906/20.

⁸ Dok. 5634/21.

II. TIKSLAS

9. Reglamentu nustatomas aiškus teisinis pagrindas, kuriuo nustatoma valstybių narių ir prieglobos paslaugų teikėjų atsakomybė siekiant spręsti netinkamo prieglobos paslaugų naudojimo teroristinio turinio sklaidos internete tikslais problemą, garantuojant sklandų bendrosios skaitmeninės rinkos veikimą, kartu užtikrinant pasitikėjimą ir saugumą interneto aplinkoje. Visų pirma juo siekiama aiškiau apibrėžti prieglobos paslaugų teikėjų atsakomybę užtikrinant jų paslaugų saugumą ir greitai ir veiksmingai sprendžiant teroristinio turinio internete problemą, tokį turinį identifikuojant, pašalinant arba panaikinant prieigą prie jo. Juo suteikiant galimybę išduoti tarpvalstybinio pobūdžio nurodymus pašalinti turinį, sukuriama nauja ir veiksminga operatyvinė teroristinio turinio šalinimo priemonė. Be to, siekiama išlaikyti apsaugos priemones, kad būtų užtikrinta pagrindinių teisių apsauga, įskaitant saviraiškos ir informacijos laisvę atviroje ir demokratinėje visuomenėje bei laisvę užsiimti verslu. Reglamente nustatyta, kad teroristinis turinys pašalinamas ne vėliau kaip per vieną valandą gavus nurodymą pašalinti turinį, ir išdėstyta interneto platformų atsakomybė užtikrinant tokio turinio pašalinimą. Be apskundimo teismine tvarka galimybių, kurias garantuoja teisė į veiksmingą teisinę gynybą, reglamentu nustatomos įvairios apsaugos priemonės ir skundų teikimo mechanizmai.
10. Kiekvienos valstybės narės kompetentinga (-os) institucija (-os) gali išduoti nurodymą pašalinti turinį bet kuriam ES paslaugas teikiančiam prieglobos paslaugų teikėjui. Valstybės narės, kurioje yra paslaugų teikėjo pagrindinė veiklos vykdymo vieta, kompetentinga (-os) institucija (-os), gavusi (-ios) pagrįstą prieglobos paslaugų teikėjo ar turinio teikėjo prašymą, turės teisę ir pareigą patikrinti nurodymą pašalinti turinį, jei manoma, kad nurodymu pašalinti turinį šiurkščiai arba akivaizdžiai pažeidžiamas šis reglamentas arba Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintos pagrindinės teisės. Valstybės narės turėtų priimti taisykles dėl sankcijų, skiriamų už pareigų nevykdymą, atsižvelgdamos, be kita ko, į atitinkamos bendrovės pobūdį ir dydį.

III. PER PIRMAJĄ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

BENDRA INFORMACIJA

11. Europos Parlamentas ir Taryba vedė derybas, kad pasiektų susitarimą per antrąjį svarstymą, remdamiesi per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija, kuriai Parlamentas galėtų pritarti be pakeitimų. Per pirmąjį svarstymą priimtos Tarybos pozicijos dėl reglamento dėl teroristinio turinio sklaidos internete prevencijos tekstas visapusiškai atspindi abiejų teisėkūros institucijų, padedamų Europos Komisijos, pasiektą kompromisą.

PAGRINDINIŲ KLAUSIMŲ SANTRAUKA

12. Europos Parlamento prašymu reglamento pavadinimas pakeistas į „Reglamentas dėl teroristinio turinio sklaidos internete [...] problemos sprendimo“.
13. „Teroristinio turinio“ apibrėžtis atitinka Direktyvoje dėl kovos su terorizmu⁹ pateiktas atitinkamų nusikalstamų veikų apibrėžtis. Kalbant apie taikymo sritį, per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija apima medžiagos sklaidą visuomenei, t. y. galimam neribotam asmenų skaičiui. Švietimo, žurnalistikos, meno ar mokslinių tyrimų tikslais arba siekiant didinti informuotumą, kad būtų vykdoma terorizmo prevencija arba kovojama su juo, skleidžiama medžiaga neturėtų būti laikoma teroristiniu turiniu. Tai apima turinį, kurį sudaro poleminės ar prieštaringos nuomonės, reiškiamos viešose diskusijose opiais politiniais klausimais. Įvertinimo metu nustatomas tikrasis sklaidos tikslas. Taip pat buvo nurodyta, kad reglamentu nedaromas poveikis pareigoms gerbti teises, laisves ir principus, nurodytus ES sutarties 6 straipsnyje, ir jis taikomas nedarant poveikio pagrindiniams principams, susijusiems su saviraiškos ir informacijos laisve, įskaitant žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą.

⁹ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

14. Prieglobos paslaugų teikėjai imasi tinkamų, pagrįstų ir proporcingų priemonių, kad veiksmingai spręstų netinkamo jų paslaugos naudojimo teroristinio turinio sklaidos internete tikslais problemą. Jei prieglobos paslaugų teikėjai susidurs su teroristiniu turiniu, jie turės imtis konkrečių priemonių, kad apsaugotų savo paslaugas nuo jo sklaidos. Tekste, dėl kurio susitarta, trys straipsniai – 3 straipsnis (Rūpinimosi pareigos), 6 straipsnis (Aktyvios priemonės) ir 9 straipsnis (Aktyvių priemonių apsauga) – sujungti į vieną straipsnį „Konkrečios priemonės“. Tas priemonės pasirenka atskiras prieglobos paslaugų teikėjas. Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtoje pozicijoje aiškiai nurodyta, kad prieglobos paslaugų teikėjas gali naudoti įvairias priemones teroristinio turinio sklaidos problemai spręsti, įskaitant automatizuotas priemones, kurios gali būti pritaikytos prie prieglobos paslaugų teikėjo gebėjimų ir siūlomų paslaugų pobūdžio. Jei kompetentinga institucija mano, kad konkrečių priemonių, kurių imtasi rizikos problemai spręsti, nepakanka, ji galės reikalauti, kad būtų priimtos papildomos tinkamos, veiksmingos ir proporcingos priemonės. Tačiau dėl reikalavimo įgyvendinti tokias papildomas konkrečias priemones neturėtų atsirasti bendra prievolė stebėti ar aktyviai domėtis faktais, kaip apibrėžta Direktyvos 2000/31/EB¹⁰ 15 straipsnio 1 dalyje, arba prievolė naudoti automatizuotas priemones. Siekiant užtikrinti skaidrumą, prieglobos paslaugų teikėjai turės skelbti metines skaidrumo ataskaitas, kuriose bus nurodomi veiksmai, kurių imtasi kovojant su teroristinio turinio sklaida.
15. Priimančiosios valstybės narės vaidmuo, susijęs su tarpvalstybinio poveikio turinčiais nurodymais pašalinti turinį, sustiprintas nustatant tikrinimo procedūrą: valstybės narės, kurioje yra pagrindinė prieglobos paslaugų teikėjo veiklos vykdymo vieta arba teisinis atstovas, kompetentinga institucija gali savo iniciatyva patikrinti kitos valstybės narės kompetentingų institucijų išduotą nurodymą pašalinti turinį, kad nustatytų, ar juo nėra šiurkščiai arba akivaizdžiai pažeidžiamas šis reglamentas arba Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintos pagrindinės teisės. Prieglobos paslaugų teikėjui arba turinio teikėjui pateikus pagrįstą prašymą, priimančioji valstybė narė privalo patikrinti, ar padarytas toks pažeidimas.

¹⁰ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

16. Išskyrus tinkamai pagrįstus skubius atvejus, tiems prieglobos paslaugų teikėjams, kurie anksčiau nėra gavę tos institucijos nurodymo pašalinti turinį, pranešimas, įskaitant informaciją apie taikytinas procedūras ir terminus, turėtų būti pateikiamas prieš 12 valandų, visų pirma siekiant palengvinti našta mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI).
17. Straipsnis dėl pranešimų – mechanizmo, kuriuo prieglobos paslaugų teikėjai įspėjami teroristinį turinį, kad teikėjas savanoriškai nuspręstų dėl atitikties jų pačių nustatytoms sutartinėms sąlygoms – išbrauktas, bet konstatuojamojoje dalyje paaiškinama, kad valstybės narės ir Europolas vis dar gali naudotis pranešimais.
18. Teroristinis turinys, kuris buvo pašalintas arba prieiga prie kurio panaikinta dėl nurodymo pašalinti turinį ar konkrečių priemonių, turi būti saugomas šešis mėnesius nuo turinio pašalinimo ar prieigos panaikinimo, o šis laikotarpis prireikus gali būti pratęstas tiek, kiek reikia, atsižvelgiant į peržiūrą.
19. Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų prieglobos paslaugų teikėjams už šio reglamento nuostatų pažeidimus. Sankcijos gali būti įvairių formų, įskaitant oficialius įspėjimus nedidelių pažeidimų atvejais arba finansines sankcijas už rimtesnius pažeidimus. Per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje nustatoma, už kuriuos pažeidimus yra taikomos sankcijos ir kurios aplinkybės yra svarbios vertinant tokių sankcijų rūšį bei lygį. Prieglobos paslaugų teikėjams sistemingai arba pakartotinai nesilaikant taisyklės per vieną valandą pašalinti teroristinį turinį arba panaikinti prieigą prie jo, jiems gali būti taikomos nuobaudos, kurių dydis gali siekti iki 4 % prieglobos paslaugų teikėjo bendros apyvartos.

IV. IŠVADA

20. Tarybos pozicijoje visiškai atsispindi kompromisas, pasiektas Europos Parlamento ir Tarybos derybose, tarpininkaujant Komisijai. Šis kompromisas patvirtintas 2021 m. sausio 13 d. Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komiteto laišku Nuolatinųjų atstovų komiteto (COREPER II) pirmininkui.